

Tot a perdre, tot a guanyar

JEAN NORDMANN / GETTY

MARINA
ESPASA

Al pagès Baba Ayub li tremola la mà dins d'una bossa de roba que conté cinc pedres, cadascuna de les quals porta inscrit el nom d'un nen: la pedra que tregui assenyalarà quin dels cinc fills ha de regalar al monstre que el reclama. Quina pedra surt? La del fill preferit. El pare acata la mala jugada del destí i perd el que més s'estima al món. Això és una rondalla tradicional afganesa que Khaled Hosseini, l'autor d'*El caçador d'estels* i *Mil sols esplèndids* –tots dos publicats en català per Amsterdam Llibres–, ha triat per obrir la seva tercera novel·la. Aparen les alarmes *antibestseller*: és molt però que molt millor que les dues anteriors, més elaborada,

més precisa i més sofisticada. Ignorem si Hosseini ha tingut més temps, o més distància, per narrar les històries que ens regala, però la veritat és que són esplèndides, dures, crues i tendríssimes, i que queden gravades a la memòria durant dies. Són narracions que apel·len més a l'estómac que al cervell, són per llegir amb una capsa de mocadors al costat i naveguen per les perillosíssimes aigües de l'amor (o l'odi) incondicional entre germans, pares, mares i fills. Per entendre'ns, no és un llibre sobre la problemàtica del jo en la postmodernitat, però això no vol dir que no estigui escrit amb una tècnica i uns recursos exquisits.

Nou capítols o relats llargs surten d'un sol tronc –la història de la separació de dos germans– i es ramifiquen en moltes branques –on-

IEL RESSÒ DE
LES
MUNTANYES
KHALED HOSSEINI
EDICIONS 62/
SALAMANDRA
TRAD. ALBERT NOLLA
380 PÀG. / 20 €

cles, cosins, marits, mullers – per acabar-se tancant sobre un detall del principi i dibuixant la família com una teranyina enganxifosa i acollidora a la vegada. Aquesta estructura contribueix a crear un efecte acumulatiu en la lectura, un pòsit cada cop més profund.

Lluny del llibre ètnic

Ah, però sempre queda aquell raurau al cap: i si només fos sentimentalisme ben embolicat? Això s'accentua quan un llibre ens arriba a les mans amb una gran quantitat d'expectatives creades per l'entorn mediàtic: som a la *rentrée* i totes les novetats es presenten com a obres mestres, els diaris publiquen entrevistes amb autors valorats segons el nombre d'exemplars que han venut, les cobertes ofereixen dissenys melindrosos (d'on

surt aquesta tipografia?) i, per acabar-ho d'adobar, només ens falta imaginar l'autor, fustigat per la culpa de ser milionari i resident als Estats Units, impulsant una fundació per a nens pobres a l'Afganistan: no és broma, la fundació existeix.

Doncs bé, el llibre supera tots aquests condicionants: es podria dir que haver de demostrar que no és un autor de llibres ètnics o per a senyores que no llegeixen gaire ha esperonat l'autor. També es podria dir que el fet de situar unes quantes històries a Europa o als Estats Units, a més de l'omnipresent Afganistan, li ha permès fugir més en les contradiccions que té el món occidental respecte a l'oriental. Com les que experimenta l'Idris, un afganès exiliat als Estats Units que visita Kabul i queda tocat per la visió d'una nena malferida a l'hospital. L'escena en què, un cop ha tornat a casa, és incapaç de muntar el *home cinema* de la sala d'estar és d'antologia. Com ho és la història de la Pari, una matemàtica exiliada a París filla d'una poetessa afganesa a qui coneixem gràcies a una entrevista publicada en una revista de poesia fictícia, o la relació impossible però alhora existent entre un afganès ric i vell i el seu xofer i cuidador.

A la primera història del llibre, un pare desesperat ven la filla petita a una família rica de Kabul. Tota la novel·la és un intent de reparar aquesta pèrdua i de pal·liar dos sentiments: la pena que sent la nena, que no recorda res i passa la vida notant un buit però sense saber què o qui li falta, i la ràbia que sent el nen, que ja era prou gran per entendre què passava. Khaled Hosseini resol el retrobament entre la pena i la ràbia de manera magistral i demostra que, si volem, som capaços de convertir les nostres pèrdues en guanys.

Cal felicitar la feina impecable del traductor, l'Albert Nolla. A més de traduir el japonès de Haruki Murakami, ha convertit l'anglès de Hosseini (o es pensaven que escrivia en paixtu?, no exagerem, tampoc, que trenta-vuit milions de llibres no es venen així com així) en un català ric i ple. Hauria de ser un dels èxits de la temporada. ➤

L'APARADOR

ARA

FICCIO

Aire brut
LLUÍS BOSCH
Alrevés

Amb cada nou títol, la col·lecció *ACrims.cat* d'Alrevés es fa una mica més indispensable. Abans que arribin nous títols de Rafael Vallbona i Sebastià Jovani, *Aire brut*, de Lluís Bosch, s'emporta els lectors cap a la Barcelona de 1941, on un jove falangista extremeny arriba a la ciutat per incorporar-se al cos de policia i es dedica a investigar un cas que la policia republicana va deixar obert. Bosch combina el gènere negre amb el fantàstic.

NO-FICCIO

Com Àustria...
M. GUINJOAN, X. CUADRAS, M. PUIG
Pòrtic

Ara mateix, Catalunya és un país poc competitiu, molt endeutat i amb un nombre excessiu d'aturats. Modest Guinjoan, Xavier Cuadras i Miquel Puig –tots tres doctors en economia– examinen a *Com Àustria* i *Dinamarca* diversos models de país de dimensions comparables a les catalanes per veure quins dels seus encerts es podrien aplicar al cas català: el sistema de pensions, l'energia, la seguretat, la salut, la tecnologia...

FICCIO

La mort del censor
JORDI SIERRA I FABRA
Amsterdam

Jordi Sierra i Fabra dedica la seva última novel·la als que van patir la censura durant els anys del franquisme. El comissari Hilari Soler investiga el crim contra un dels censors del règim franquista durant la dècada dels seixanta. Personatges escabrosos, paraules prohibides i les misèries d'una societat dominada per la repressió i la censura, administrades amb l'agilitat narrativa d'un dels escriptors més prolífics del panorama actual.